

nogen heldig Forudsætning. Det var altsaa overordentlig heldigt, at man fik denne Bestemmelse fjernet, men selvfølgelig kan ingen forhindre, at de unge Mennteser søge en Fordannelse andetsteds og derefter søge at hjælpe sig igennem paa eet Aar, men den Maade at uddanne sig paa er meget uheldig for Skolen. Jeg kan derfor godt forstaa, at de tvende Seminarieforsændere fra Gedved og Silkeborg sige: Lad os saa Understøttelsen saaledes, at Uddelingen er betinget af, at de paagældende have opholdt sig eet Aar paa Seminariet, og lad saa Understøttelserne blive noget større. Jeg tror allerede, at dette vil virke noget gavnligt, og det er den tredje Ting, jeg mener; der skulde gøres for at hjælpe paa Skolevæsenet; det er at tage sig anderledes af Friseminarierne, end vi hidtil have gjort, nemlig af dem, der ere Friseminariet i dette Ords egentlige Betydning, altsaa Uddannelsesanstalter, som virkelig lægge Vægt paa en ordentlig Uddannelse af de unge Mennteser og derfor holde ordentlige Lærere, ordentligt Materiel og ordentlige Bygninger, og ikke det kursoriske Væsen, hvor man tager Timelærere og Timelærereinder fra andre Skoler, der have mange andre Opgaver end at uddanne Lærere og Lærereinder. Jeg tror, at det vilde fremme Skolevæsenet overordentlig meget, om man tog sig noget mere af Friseminarierne med Understøttelse og Vejledning. — Hvorledes det saa skal gaa med Eksamensordningen i Lovforslaget, derom har Mindretallet kun kunnet udtale sig i Grundtrækkene, idet man i saa Henseende har sluttet sig til forudgaaende Udvalgsbetænkninger. Hvis Friseminarierne, naar de ellers indrettede sig skolemæssig, kunde blive fuldstændig ligestillede med Statsseminarierne, som de private Real- og Latinskoler have det, saa tror jeg nok, at det i Virkeligheden vilde være en Binding for Udviklingen. Jeg har tidligere staaet paa det Standpunkt, at det var bedst at have Eksamenkommissioner, men ved Erfaring er jeg bleven overbevist om, at man i Almindelighed faar en friere personlig Udvikling, naar Eksamen tages ved den samme Anstalt, hvor man er uddannet, under foritodent Tilsyn. Saa gøres der ikke Uret mod de enkelte, thi det, at tage Eksamen ved en Kommission, fører for disse unge Mennteser egentlig til, at de, der ere mest frimodige, for at bruge et mildt Udtryk, gøre bedst Eksamen, ligesom de, der have vidst hurtigst at kunne tilegne sig Skemaer og Systemer, hvorimod de, der have vænnet deres Tid paa Udvikling og ere mere beskedne og tilbageholdne, komme til at staa tilbage, men de vilde netop komme til deres Ret, naar Eksamen holdtes ved

Anstalterne. Jeg tror ogsaa, at hvis man fra først af havde haft rigtig Ose for, at der godt kunde gøres Ret mod Friseminarierne uden at gaa til en Kommission, saa var man maaske gaaet den Vej, men derom tør jeg dog ikke udtale mig. Det er muligt, at man ikke har Erfaring i saa Henseende, og jeg tør heller have nogen Mening om, hvorvidt et Forslag om at lægge Eksamenret baade til Fri- og Statsseminarier kunde gaa igennem. Jeg har kun den personlige Mening, og jeg tror ogsaa, at jeg deri er enig med mine Kolleger, at naar kun den rette Garanti efter vor Opfattelse kommer til Stede, naar Friseminarierne blive stillede fuldstændig, som de skulle stilles, og som de fortsætte, saa tror jeg, det vil være heldigt, for Skolevæsenet. — Den ærede Ordfører har allerede nævnt et Eksempel paa, hvorledes det kursoriske Væsen tiltager. Han nævnte det fra i Aar, men det fra i Fjor ser endnu værre ud. Der var da 120 Dimittender, deraf forulykkede ikke mindre end 100, det vil sige, der var 20, der gik igennem, men 100, der forulykkede. Men de, der forulykkede, ere ikke særlig fra Friseminarierne, det er dem, der gaa op uden at være indstillede af noget Friseminarium. Disse kom jo en hel Del bedre fra det, stant det baade gik ud over dem og over Statsseminarierne; der var jo det bekendte store Mandefald. Friseminarierne havde 98, af disse bestod 43. I Aar er Forholdet ikke slet saa galt. Da havde Friseminarierne haft 81, deraf bestod 49, altsaa over Halvdelen. For Privatisternes Vedkommende var der 106, og deraf bestod 30, altsaa i Aar ser man, at ca. 30 pCt. ere blevne fælske, og ca. 100 pCt. ere faldne igennem. Det er jo alt for galt, og det indrømmes ogsaa. Naar Flertallet imidlertid foreslaar, at man skal se at gøre Ende paa det ved ikke at tillade dem at gaa op til Eksamen, i hvert Fald ved at forlange Garantier og tillige ved at forbyde dem at gaa fra det ene Statsseminarium til det andet, kunne vi ikke følge det ærede Flertal. Jeg tror i Virkeligheden ikke, vi blive enige paa dette Punkt, der maa være nogen Frihed. Hvis vi tænke os, at man lægger Eksamen tilbage til Seminarierne, saa maa der være nogen Frihed for Eleverne til at gaa fra det ene til det andet. Det er jo afhængigt af det andet Seminarium selv, hvor vidt det vil optage de paagældende eller ikke. Det har jo Lov til, naar det antager ham for et Individ, der vil være skadeligt for det, da ikke at optage ham, men Eleverne maa have nogen Frihed til at gaa fra det ene til det andet. Det kan jo være, at en